

Tammikuu-kesäkuu 2019

Osavuosisikatsaus

POHJOLAN VOIMA OYJ:N OSAVUOSIKATSAUS 1.1.–30.6.2019

Pohjolan Voiman sähkön ja lämmön tuotanto jatkui normaalilla tasolla.

Pohjolan Voiman joukkovelkakirjalaina listattiin Nasdaq Helsinkiin.

Katsauskauden jälkeen Teollisuuden Voima sai laitostoimittajakonsortiolta päivitetyn aikataulun OL3 EPR -laitosyksikön käyttöönotosta. Saadun tiedon mukaan OL3:n säännöllinen sähköntuotanto alkaa heinäkuussa 2020.

Toimintaympäristö

Suomen sähkön kulutus tammi–kesäkuussa vuonna 2019 oli 45,8 TWh (1.1.-30.6.2018 45,3 TWh) ja nousi 1,1 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksoista. Sähköä tuotettiin Suomessa 36,2 (35,2) TWh ja sitä tuotiin Suomeen nettomääräisesti 9,6 (10,0) TWh.

Systeemihinnan keskiarvo tammi-kesäkuussa 2019 oli 41,2 (38,8) euroa/MWh ja Suomen aluehinnan keskiarvo 42,4 (42,0) euroa/MWh. Alkuvuoden heikko vesitilanne Pohjoismaissa sekä nousseet polttoainehinnat nostivat sähkön hintaa.

EU:n päästöoikeuden hinta vaihteli voimakkaasti tammi-kesäkuun aikana. Markkinahinta oli vuoden alussa noin 25 euroa ja toisen neljänneksen lopussa noin 26 euroa tonnilta.

Pääministeri Rinteen hallituksen tavoitteena on, että Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen nopeasti tämän jälkeen. EU-puheenjohtajuuskaudellaan hallitus ajaa EU:n ilmastotavoitteiden tiukentamista. Käytössä olevien ydinvoimalaitosten jatkolupiin hallitus suhtautuu myönteisesti. Turpeen energiakäyttö vähentää puolitetaan vuoteen 2030 mennessä. Laki kivihiilen käytön kieltämisestä energiantuotannossa on tullut voimaan.

Hallitusohjelman mukaan hallitus päivittää vesilain ulottamaan kalatalousvelvoitteet ns. nollavelvoite-laitoksiin. Hallitus käynnistää kansallisen ohjelman vaelluskalakantojen elvyttämiseksi. Se jatkaa luontaisen kierron palauttamista rakennettuihin vesistöihin kansallisen kalatiestrategian pohjalta ja toteuttaa vaelluskalahankkeita laajalla yhteistyöllä.

Hallitusohjelmassa on useita energia-alaan vaikuttavia verolinjauksia. Hallitus toteuttaa energiaverotuksen kokonaisuudistuksen vuoden 2020 budjettiriiheen mennessä. Energiatukijärjestelmää siirretään tuotantotuista kohti uuden energiateknologian investointi- ja demonstraatiotukia. Hallitus alentaa verotukea yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa ja korottaa verotasoa lämmityspolttoaineissa. Kiinteistövero uudistetaan siten, että kiinteistöveroarvot heijastavat kokonaisuutena nykyistä paremmin käypiä arvoja.

EU:n aggressiivista kansainvälistä verosuunnittelua torjuva direktiivi on pantu pääosin toimeen. Valtiovarainministeriö selvittää kuitenkin edelleen mahdollisuuksia siirtää mankala-ydinvoima korkovähennysrajoitusten ulkopuolelle.

Pohjolan Voiman sähkön ja lämmön tuotanto

Tammi-kesäkuussa vuonna 2019 Pohjolan Voiman sähkön kokonaistoimitukset olivat 5,7 TWh (6,2). Konsernin sähkön tuotannon osuus tästä oli 5,5 (5,9) TWh ja ostot pohjoismaisilta sähkömarkkinoilta olivat 0,2 (0,3) TWh ja myynnit 0,1 (0,2) TWh. Emoyhtiön toimitukset osakkailleen olivat 5,3 (5,6) TWh ja tytäryhtiöiden toimitukset muille omistajilleen olivat 0,2 (0,3) TWh. Pohjolan Voima -konsernin lämmön toimitukset olivat 1,8 (2,6) TWh. Sähkön ja lämmön toimitusmäärät laskivat edellisvuodesta pääosin vuonna 2018 tehtyjen voimalaitos- ja teho-osuusmyyntien vuoksi.

Pohjolan Voiman sähkön toimitukset tuotantomuodoittain:

	1.1.-30.6.2019	1.1.-30.6.2018	1.1.-31.12.2018
Ydinvoima.....	3,9	3,7	8,0
Vesivoima.....	0,9	0,9	1,5
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto.....	0,7	1,1	2,1
Lauhdevoima.....	0,0	0,2	0,4
Ostot.....	0,2	0,3	0,5
Yhteensä.....	5,7	6,2	12,5
Lämmön toimitukset.....	1,8	2,6	4,4

Katsauskauden tärkeimmät tapahtumat

Pohjolan Voima Oyj solmi Power-Deriva Oy:n kanssa 8.6.2018 liiketoimintakaupan, jossa Pohjolan Voiman energianhallinta-palveluliiketoiminnan Harjavallan toiminnot siirtyvät Power-Deriva Oy:lle. Liiketoimintakauppa astui voimaan 1.1.2019.

Teollisuuden Voima Oyj (TVO) tiedotti 7.3.2019 saaneensa valtioneuvostolta käyttöluvan OL3-ydinvoimalaitosyksikölle.

Pohjolan Voima Oyj maksoi 15.3.2019 C-sarjan osakkeenomistajille 14 miljoonaa euroa pääoman palautuksena sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, jonne sidotun pääoman alentaminen 20,8 miljoonaa euroa siirrettiin tammikuussa 2019.

Pohjolan Voima Oyj allekirjoitti 4.4.2019 EPV Energia Oy:n kanssa sopimuksen Vaskiluodon Voima Oy:n liiketoimintakaupasta, joka tulee voimaan 1.1.2023.

Pohjolan Voima Oyj:n kesäkuussa 2018 liikkeeseen laskema 125 miljoonan euron vakuudeton joukkovelkakirjalaina listattiin lainaehtojen mukaisesti toukokuussa 2019 Nasdaq Helsinkiin.

Pohjolan Voima Oyj tiedotti 19.6.2019, että TVO ilmoittaa saavansa päivitetyn projektiaikataulun OL3 EPR -laitosyksiköstä Areva-Siemens -konsortiolta heinäkuun aikana. Katsauskauden jälkeen 17.7.2019 Pohjolan Voima Oyj tiedotti TVO:n saaneen laitostoimittajakonsortiolta päivitetyn projektiaikataulun. Laitostoimittajan mukaan polttoaine ladataan reaktoriin tammikuussa 2020, laitosyksikkö liitetään ensimmäistä kertaa valtakunnan verkkoon huhtikuussa 2020 ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa heinäkuussa 2020.

Posiva Oy, joka on valmistellut omistajiensa TVO:n ja Fortumin käytetyn ydinpoltoaineen loppusijoitusta, päätti toteuttaa käytetyn polttoaineen käsittelyyn tarkoitettua tuotantolaitoksen, johon kuuluvat kapselointilaitos ja loppusijoituslaitos.

Liiketoiminnan tulos ja rahoitus

Pohjolan Voima toimii omakustannushintaperiaatteella. Osakkaat maksavat kiinteät kustannukset omistuksen mukaisesti riippumatta siitä, onko teho- tai energiaosuutta käytetty tai ei ja muuttuvat kustannukset toimitettujen energiamäärien mukaan. Toimintaperiaatteesta johtuen taloudellisten tunnuslukujen esittäminen ei ole tarkoituksenmukaista liiketoiminnan, taloudellisen aseman tai tuloksen ymmärtämiseksi.

Konsernin omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 38,3 (38,4) prosenttia. Konsernin liikevaihto jatkuvista toiminnoista katsauskaudella oli 237,1 (254,8) miljoonaa euroa. PVO-Lämpövoima Oy:n, jonka laitosten tuotannollinen toiminta lopetettiin vuonna 2015, liiketoiminta on raportoitu lopetettuna toimintona konsernin tilinpäätöksessä. Konsernin tulos oli 1,2 (-16,9) miljoonaa euroa. Katsauskauden tulokseen vaikutti osakkuusyhtiöiden tulos, joka oli edellisvuotta parempi johtuen pääosin TVO:ssa tehdystä ydinjätehuollon kustannusarvion päivityksestä ja siihen liittyvän ydinjätehuoltovastuuvarauksen muutoksesta. Päivitys tehdään kolmen vuoden välein.

Kesäkuun 2019 lopussa konsernin korolliset velat olivat 1 225 (1 253) miljoonaa euroa ja rahat ja pankkisaamiset 63 (137,6) miljoonaa euroa. Lisäksi konsernilla oli käyttämättömiä sitovia luottolimiittisopimuksia 300 (300) miljoonaa euroa ja käyttämättömiä osakslainasitoumuksia 90 (90) miljoonaa euroa.

Pohjolan Voima Oyj:n kesäkuussa 2018 liikkeeseen laskema 125 miljoonan euron vakuudeton joukkovelkakirjalaina listattiin lainaehtojen mukaisesti toukokuussa 2019 Nasdaq Helsinkiin.

Konserniyhtiöiden lainasopimuksissa ei ole rahoituskovenantteja.

Investoinnit

Pohjolan Voiman investoinnit ilman sijoituksia ja päästöoikeuksien hankintaa olivat yhteensä 1,7 (3,1) miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat PVO-Vesivoima Oy:ssä, jossa valmistui Raasakan voimalaitoksen sähkö- ja automaatiouudistus. Lisäksi Melon padon injektointia jatkettiin.

Pohjolan Voima Oyj on sijoittanut rakenteilla olevaan Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosprojektiin vuosina 2004 - 2019 yhteensä 841,1 (780,8) miljoonaa euroa. Sijoitukset perustuvat Olkiluoto 3:n rahoitussuunnitelmaan, jonka mukaan investoinnin edellyttämää omaa pääomaa kerrytetään projektin etenemisen mukaisesti.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä oli katsauskauden lopussa 89 (109) henkilöä sisältäen lopetetut toiminnot. Konsernin henkilökunnan lukumäärä laski liiketoimintakaupan myötä.

Ympäristö

Pohjolan Voiman tuotantoyhtiöistä valtaosassa on käytössä ISO 14001 -standardin mukaiset sertifioidut ympäristöjärjestelmät, joilla varmistetaan ympäristötavoitteiden toteutuminen ja jatkuva parantaminen. Kaikilla tuotantoyhtiöillä on käytössä myös energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+ tai ISO 50001 energianhallintajärjestelmä, joista osa on sertifioitu. Pohjolan Voiman yhteisyrityksen TVO:n ympäristöasioiden hallintajärjestelmä on lisäksi EMAS-rekisteröity.

PVO-Vesivoima osallistui yhdessä Iijoki-alueen kuntien ja muiden alueen toimijoiden kanssa Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoimaan Iijoen vesistövisiohankkeeseen (Iijoen otva -hanke) vuosina 2015 - 2018. Hankkeen päätavoitteita olivat yhteinen vesistövisio, vaelluskalojen palauttamisen edistäminen ja Itämeren lohikannan turvaaminen sekä joen arvoa nostavien pienempien kehittämistoimenpiteiden toteutumisen edistäminen. Iijoen vesistövisio ja toimenpideohjelman toteutuksesta solmittiin jatkosopimus, ns. Iijoki-sopimus vuosille 2019 - 2023.

PVO-Vesivoima osallistuu myös Suomen suurimpaan vaelluskalahankkeeseen, Iijoen vaelluskalakärkihankkeeseen, joka käynnistyi vuonna 2017. Hankkeen kustannusarvio on runsaat neljä miljoonaa euroa ja valtio on sitoutunut rahoittamaan hanketta kahdella miljoonalla eurolla Luontopolitiikka-kärkihankkeesta. PVO-Vesivoima ja Metsähallitus laittoivat yhdessä vireille Raasakan kalateiden rakentamisen vesitalouslupahakemuksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon maaliskuussa 2017. Selitykset hakemukseen liittyviin lausuntoihin ja muistutuksiin annettiin elokuussa 2018. Aluehallintovirasto ei ole vielä antanut päätöstään.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jätti Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle maaliskuussa 2017 muutoshakemuksen Kemijokea ja lokakuussa Iijokea koskeviin istutus- ja kalatalousvelvoitteisiin liittyen. Mukana on sekä lisäyksiä nykyisiin velvoitteisiin että täysin uusia vaatimuksia. Aluehallintovirasto ei ole vielä kuuluttanut hakemuksia.

Teollisuuspäästöjen direktiivin (IE = Industrial Emissions) mukaiset uudet ilmapäästöjen raja-arvot astuivat Suomessa voimaan vuoden 2016 alusta. Osa Pohjolan Voiman laitoksista kuuluu teollisuuspäästädirektiivin kansalliseen siirtymäsuunnitelmaan, jonka Euroopan komissio hyväksyi 10.3.2014. Siirtymäsuunnitelma antaa joustoa kiristyvien päästöraja-arvojen käyttöönottoon. Siirtymäsuunnitelmakausi on 1.1.2016 - 30.6.2020.

Suuria polttolaitoksia koskevan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vertailuasiakirjaan (LCP- BREF) liittyvät BAT-päätelmät julkaistiin 17.8.2017. Voimalaitoksilla, joiden päätoimiala on energiantuotanto, on tästä neljä vuotta aikaa sopeuttaa toimintansa päätelmien mukaisiksi. Muilla voimalaitoksilla neljän vuoden sopeuttamisaika alkaa oman päätoimialansa BAT-päätelmien julkaisusta. Pohjolan Voiman voimalaitosten LCP BAT -päätelmien mukainen ympäristöluvitusta on edennyt suunnitellusti. Yksi voimalaitos sai LCP BAT:n mukaisen uuden ympäristölupapäätöksen viime vuonna ja kaksi voimalaitosta ovat jättäneet ympäristölupahakemuksen vuoden 2019 aikana. Uusissa ympäristöluvissa päästörajat tiukkenevat.

Pohjolan Voima Oyj:llä tai sen tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksillä ei ole tiedossa olevia kattamattomia ympäristövastuita. Konsernin tarkemmat ympäristötiedot esitetään kotisivuilla www.pohjolanvoima.fi. TVO raportoi ydinvoimatuotannon ympäristöasioista kotisivuillaan www.tv.fi ja erillisessä yhteiskuntavastuuraportissa.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Pohjolan Voiman toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät on esitetty vuoden 2018 hallituksen toimintakertomuksessa.

Katsauskauden aikana ei ole ilmennyt Pohjolan Voiman toimintaan liittyviä merkittäviä uusia riskejä.

Osakkeet ja omistus

Osakas	Omistus-% 30.6.2019
EPV Energia Oy	5,489
Etelä-Suomen Voima Oy	1,482
Helen Oy	0,619
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1,831
Kemira Oyj (ml. eläkesäätiö Neliapila)	5,060
Kokkolan Energia Oy	1,845
Kymppivoima Oy	5,907
Metsä Group (Metsäliitto, Metsä Fibre, Metsä Board Oyj)	3,657
Myllykoski Oyj*)	0,631
Oulun Energia Oy	0,906
Outokumpu Oyj	0,096
Oy Perhonjoki Ab	2,167
Porin kaupunki	1,401
Rautaruukki Oyj	0,090
Stora Enso Oyj	15,608
UPM Energy Oy*)	47,686
UPM Communication Papers Oy*)	3,457
Vantaan Energia Oy	0,229
Yara Suomi Oy (ml. eläkesäätiö)	1,840

*) Yhtiö kuuluu UPM-Kymmene konserniin.

Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous 21.3.2019 hyväksyi tilinpäätöksen vuodelta 2018, vahvisti tuloslaskelman ja taseen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittiin johtaja Tapio Korpeinen (UPM-Kymmene Oyj), talousjohtaja Seppo Parvi (Stora Enso Oyj), lakiasiainjohtaja Jukka Hakikila (Kemira Oyj), toimitusjohtaja Anders Renvall (Kymppivoima Oy), johtaja Tomi Sederholm (UPM Energy Oy), toimitusjohtaja Esa Kaikkonen (Metsä Group/Metsä Tissue), toimitusjohtaja Rami Vuola (EPV Energia Oy), toimitusjohtaja Mikko Rintamäki (Kokkolan Energia Oy) ja energiapäällikkö Mikael Surakka (Outokumpu Oy). Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajaksi Tapio Korpeisen ja varapuheenjohtajaksi Seppo Parvin. Hallitus valitsi keskuudestaan myös hallituksen valiokuntien jäsenet.

Ylimääräinen yhtiökokous

Ylimääräinen yhtiökokous päätti 13.5.2019 valtuuttaa Pohjolan Voima Oyj:n hallituksen antamaan tarvittavat ohjeet TVO:n 17.5.2019 pidettävään ylimääräiseen yhtiökokoukseen osallistuvalla Pohjolan Voiman edustajalle, jotta TVO:n yhtiökokouksessa voidaan tehdä päätös koskien Posiva Oy:n yhtiökokouksessa annettavaa valtuutusta Posiva Oy:n hallitukselle toteuttaa ydinjätelaitokset (loppusijoituslaitos ja kapselointilaitos) suunnitellusti.

Käynnissä olevat merkittävät oikeusprosessit

Merkittäviä oikeusprosesseja ei ollut katsauskaudella käynnissä.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen 17.7.2019 Pohjolan Voima Oyj tiedotti TVO:n saaneen laitostoimittaja Areva-Siemens -konsortiolta päivitetyn projektiaikataulun OL3 EPR -laitosyksikön käyttöönotosta. Laitostoimittajan mukaan polttoaine ladataan reaktoriin tammikuussa 2020, laitosyksikkö liitetään ensimmäistä kertaa valtakunnan verkkoon huhtikuussa 2020 ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa heinäkuussa 2020.

Tulevaisuuden näkymät

Kuluvalla tilikaudella sähkön ja lämmön tuotannon odotetaan jatkuvan edellisvuosien tapaan.

TVO:ssa jatketaan OL3 EPR -ydinvoimalaitosyksikön toteutusta ja tuotantokäyttöön valmistautumista. Ydinpolttoaineen lataamista varten TVO tarvitsee vielä erillisen luvan Säteilyturvakeskukselta. TVO jatkaa laitostoimittajan tukemista projektin loppuunsaattamisessa.

Posivan käytetyn polttoaineenkäsittelyyn tarkoitettujen tuotantolaitosten rakentamista jatketaan.

Helsingissä 21.8.2019

Pohjolan Voima Oyj
Hallitus

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ JA LIITETIEDOT

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1 000 €	Liitetieto	1.1. - 30.6.2019	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 31.12.2018
Jatkuvat toiminnot				
Liikevaihto	2	237 073	254 757	514 096
Liiketoiminnan muut tuotot		1 044	13 136	2 968
Materiaalit ja palvelut		-187 467	-204 026	-402 536
Henkilöstökulut		-4 473	-5 050	-9 959
Poistot ja arvonalentumiset	3	-19 848	-19 601	-39 048
Liiketoiminnan muut kulut		-24 583	-24 780	-53 437
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		12 194	-13 106	-19 535
Liikevoitto/-tappio		13 940	1 330	-7 451
Rahoitustuotot		1 553	1 285	2 728
Rahoituskulut		-12 391	-18 605	-27 637
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-10 838	-17 320	-24 909
Voitto/tappio ennen veroja		3 102	-15 990	-32 360
Tuloverot		-1	0	0
Voitto/tappio jatkuvista toiminnoista		3 101	-15 990	-32 360
Lopetetut toiminnot				
Voitto/tappio lopetetuista toiminnoista		-1 915	-922	2 611
Voitto/tappio		1 186	-16 912	-29 749
Muut laajan tuloksen erät:				
Erät, jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi				
Osuus yhteisyritysten muun laajan tuloksen eristä				
Rahavirran suojaukset		-8 317	1 067	4 166
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		-8 317	1 067	4 166
Laaja tulos yhteensä		-7 131	-15 845	-25 583
Tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		856	-17 192	-29 098
Määräysvallattomille omistajille		330	280	-651
		1 186	-16 912	-29 749
Laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		-7 461	-16 125	-24 932
Määräysvallattomille omistajille		330	280	-651
		-7 131	-15 845	-25 583

KONSERNIN TASE

1 000 €	Liitetieto	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	3	282 946	283 104	284 173
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3	490 330	514 639	497 440
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä		718 503	721 247	714 625
Muut rahoitusvarat		484	496	486
Lainat ja muut saamiset		446 002	385 740	446 034
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 938 265	1 905 226	1 942 758
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		5 204	4 254	12 038
Myyntisaamiset ja muut saamiset		70 106	101 702	84 399
Rahavarat		63 457	137 602	59 598
Lyhytaikaiset varat yhteensä		138 767	243 558	156 035
Myytäväksi luokitellut varat		2 906	5 972	4 653
Varat yhteensä		2 079 938	2 154 756	2 103 446
OMA PÄÄOMA				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma		55 321	65 293	65 293
Ylikurssirahasto		205 999	216 822	216 822
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		327 644	326 683	326 683
Arvonmuutosrahasto		-6 617	-1 399	1 700
Kertyneet voittovarot		172 569	177 786	165 879
Yhteensä		754 916	785 185	776 377
Määräysvallattomien omistajien osuus		40 845	42 477	40 515
Oma pääoma yhteensä		795 761	827 662	816 892
VELAT				
Pitkäaikaiset velat				
Varaukset		5 076	4 454	3 345
Rahoitusvelat	4	956 583	1 107 836	1 107 672
Muut velat		11 811	4 373	6 293
Pitkäaikaiset velat yhteensä		973 470	1 116 663	1 117 310
Lyhytaikaiset velat				
Rahoitusvelat	4	267 926	145 500	114 533
Ostovelat ja muut velat		42 781	64 931	54 711
Lyhytaikaiset velat yhteensä		310 707	210 431	169 244
Velat yhteensä		1 284 177	1 327 094	1 286 554
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 079 938	2 154 756	2 103 446

TIIVISTETTY KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €	1.1. - 30.6.2019	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta			
Voitto/tappio ennen veroja	3 102	-15 990	-32 360
Oikaisut, yhteensä	18 482	49 739	83 058
Käyttöpääoman muutos	23 980	-4 273	-8 949
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä	45 564	29 476	41 749
Rahoituskulut, netto	-6 934	-5 620	-10 067
Maksetut tuloverot	-1	-4	-4
Liiketoiminnan nettorahavirta	38 629	23 851	31 678
Investointien rahavirta			
Myydyt omistusyhteisyritysosakkeet	0	0	2
Investoinnit	-1 705	-3 086	-5 538
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot	157	319	265
Pääoman palautukset	0	0	3 310
Pitkäaikaisten saamisten ja muiden rahoitusvarojen muutos	0	15	-60 210
Investointien rahavirta	-1 548	-2 752	-62 171
Rahavirta ennen rahoituseriä	37 081	21 099	-30 493
Rahoituksen rahavirta			
Pääoman palautukset	-14 000	0	0
Lainojen ja muiden rahoituserien nettomuutos	-6 241	72 601	41 466
Osingonjako määräysvallattomille omistajille	0	0	-311
Rahoituksen rahavirta	-20 241	72 601	41 155
Rahavarojen muutos	16 840	93 700	10 662
Rahavarat kauden alussa	44 547	33 885	33 885
Rahavarat kauden lopussa, jatkuvat toiminnot	61 387	127 585	44 547
Lopetetun toiminnon rahavarat	2 070	10 017	15 051
Rahavarat kauden lopussa	63 457	137 602	59 598

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 €	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvonmuu- tosrahasto	Sijoitun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräysval- lattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	65 293	216 822	-2 466	328 869	192 792	801 310	42 197	843 507
Laaja tulos								
Tilikauden voitto tai tappio					-17 192	-17 192	280	-16 912
Muut laajan tuloksen erät								
Rahavirran suojaukset			1 067			1 067		1 067
Laaja tulos yhteensä	0	0	1 067	0	-17 192	-16 125	280	-15 845
Liiketoimet omistajien kanssa								
Siirto kertyneisiin voittovaroihin				-2 186	2 186	0		0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	-2 186	2 186	0	0	0
Oma pääoma 30.6.2018	65 293	216 822	-1 399	326 683	177 786	785 185	42 477	827 662
Oma pääoma 1.1.2018	65 293	216 822	-2 466	328 869	192 792	801 310	42 197	843 507
Laaja tulos								
Tilikauden voitto tai tappio					-29 098	-29 098	-651	-29 749
Muut laajan tuloksen erät								
Rahavirran suojaukset			4 166			4 166		4 166
Laaja tulos yhteensä	0	0	4 166	0	-29 098	-24 932	-651	-25 583
Liiketoimet omistajien kanssa								
Siirto kertyneisiin voittovaroihin				-2 186	2 186	0		0
Määräysvallattomien omistajien jako-osuus purkautuneesta yhtiöstä						0	-720	-720
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	-2 186	2 186	0	-720	-720
Osingonjako määräysvallattomille omistajille						0	-311	-311
Oma pääoma 31.12.2018	65 293	216 822	1 700	326 683	165 879	776 377	40 515	816 892
Oma pääoma 1.1.2019	65 293	216 822	1 700	326 683	165 879	776 377	40 515	816 892
Laaja tulos								
Tilikauden voitto tai tappio					856	856	330	1 186
Muut laajan tuloksen erät								
Rahavirran suojaukset			-8 317			-8 317		-8 317
Laaja tulos yhteensä	0	0	-8 317	0	856	-7 461	330	-7 131
Liiketoimet omistajien kanssa								
Siirto kertyneisiin voittovaroihin ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	-9 972	-10 823		14 961	5 834	0		0
Pääoman palautus				-14 000		-14 000		-14 000
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-9 972	-10 823	0	961	5 834	-14 000	0	-14 000
Oma pääoma 30.6.2019	55 321	205 999	-6 617	327 644	172 569	754 916	40 845	795 761

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

LAADINTAPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastusta tulee lukea yhdessä vuoden 2018 konsernitiilinpäätöksen kanssa. Vertailukausista muuttuneet laadintaperiaatteet on lueteltu alla ja esitetty tarkemmin liitetiedossa Laadintaperiaatteiden muutokset. Muutoin laadintaperiaatteet ovat yhtenäiset konsernin vuositiilinpäätöksen 2018 periaatteiden kanssa.

Osavuositarkastuksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laadintaperiaatteiden soveltamisessa. Vaikka arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tiilinpäätöksen laatimishetkellä, on mahdollista, että toteuma poikkeaa tiilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Osavuositarkastus esitetään tuhansina euroina ellei toisin ole mainittu. Taulukoiden luvut ovat tarkkoja arvoja ja tästä johtuen yksittäisistä luvuista lasketut summat saattavat poiketa esitetyistä summista.

LAADINTAPERIAATTEIDEN MUUTOKSET

Pohjolan Voima otti IFRS 16 standardin käyttöön 1.1.2019 soveltaen yksinkertaistettua menettelytapaa eikä aikaisempia kausia. IFRS 16 Vuokrasopimukset, joka julkaistiin tammikuussa 2016, määrittää vuokrasopimusten kirjaamisen, arvostamisen, esittämisen ja tiilinpäätöksessä esitettävien tietojen periaatteet. Standardin tavoitteena on varmistaa, että vuokralleottaja ja vuokralleantaja antavat olennaisia tietoja tavalla, joka ottaa huomioon järjestelyiden tosiasiallisen luonteen. Tämä tieto antaa tiilinpäätöksen käyttäjälle perusteet arvioida vuokrasopimusten vaikutuksia yhteisön taloudelliseen asemaan, taloudelliseen toimintaan ja rahavirtaan. EU on hyväksynyt IFRS 16 standardin marraskuussa 2017 ja se on voimassa 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

IFRS 16 korvaa standardin IAS 17 Vuokrasopimukset sekä IFRIC 4 Miten määritetään sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen. Standardi edellyttää vuokralleottajan kirjaamaan varat ja velat kaikista vuokrasopimuksista taseeseensa käyttöoikeusomaisuuseräsi sekä vuokranmaksuihin liittyvä velvollisuus velkana. Siirtymässä vuokrasopimusvelat arvostetaan jäljellä olevien vuokramaksujen nykyarvoon, diskontattuna konsernin lisäluoton korolla. Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan vuokrasopimusvelkaa vastaavaan määrään, oikaistuna ennakkoon maksettujen tai kertyneiden vuokrien summalla. Konserni kohdistaa sopimuksen perusteella maksetun vastikkeen kuhunkin vuokrasopimuksen komponenttiin ja erottaa muille kuin vuokrasopimuskomponenteille kuulumattomat osuudet, jos ne ovat tunnistettavissa.

Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan alun perin hankintamenoon, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen määrän oikaistuna lähinnä sopimuksen alkamispäivänä tai sitä aikaisemmin maksetuilla vuokrilla. Myöhemmin käyttöoikeusomaisuuserät poistetaan tasapoihtomenetelmällä sopimuksen alkamispäivästä joko käyttöoikeusomaisuuserän taloudellisen vaikutusajan päättymiseen tai vuokratuon loppuun mennessä, sen mukaan kumpi näistä on aikaisempi.

Vuokrasopimusvelat arvostetaan alun perin alkamispäivänä maksamattomien vuokrien nykyarvoon diskontattuna konsernin lisäluoton korolla. Sovellettu vuokratuon vastaa ajanjaksoa, jonka ajan vuokrasopimus ei ole purettavissa, lukuun ottamatta tilanteita, joissa konserni tulee kohtuullisen varmasti hyödyntämään uusimisoptiota tai jatkamaan sopimusta. Vuokrasopimusvelat kirjataan jakotettuun hankintamenoon.

Konserni on päättänyt käyttää standardin sallimia helpotuksia, eikä sovelta standardia alle 12 kuukauden pituisiin vuokrasopimuksiin eikä vuokrasopimuksiin, joissa kohteomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Konserni on käynyt läpi vuokra-, palvelu- ja hankintasopimukset ja laskenut IFRS 16 standardin vaikutukset. Muutoksen tasevaikutus ei ole merkittävä suhteessa konsernin kokonaistaseeseen. Sopimukset koostuvat pääosin maa-alueiden ja toimitilojen vuokrista. Vuokrasopimuksiin liittyvät ennalistamisvelvoitteet on huomioitu käyttöönotossa.

Standardin käyttöönoton vaikutukset taseeseen on esitetty alla olevissa taulukoissa.

1 000 €	31.12.2018	IFRS 16 vaikutus	1.1.2019
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	497 440	10 926	508 366
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Varaukset	3 345	1 747	5 092
Rahoitusvelat	1 107 672	8 370	1 116 042
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	114 533	809	115 342

Alla oleva täsmäytyslaskelma vuokrasopimusvelkojen alkusadoista 1.1.2019 perustuu muihin vuokrasopimusten vastuusitoumuksiin 31.12.2018;

Muut vuokrasopimusvastuut 31.12.2018	2 298
Kohtuullisen varmat jatko-optiot	9 910
Bruttomääräinen vuokrasopimusvelka 1.1.2019	12 208
Diskonttaus *	-3 029
Vuokrasopimusvelka 1.1.2019	9 179

*Vuokrasopimusvelka on diskontattu lisäluoton korkoa käyttäen 1.1.2019. Keskimääräinen lisäluoton korko on 1,97%.

1 SEGMENTTITIEDOT PUOLIVUOSITTAIN

LIIVEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

1 000 €	1.1. - 30.6.2019	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 31.12.2018
Vesivoima	11 301	12 780	23 109
Lämpövoima	110 145	113 249	210 835
Ydinvoima	90 311	87 811	182 810
Muut	110 183	131 460	270 674
Sisäinen myynti	-84 867	-90 543	-173 332
Yhteensä	237 073	254 757	514 096
Lopetetut toiminnot	154	467	638

KAUDEN VOITTO/TAPPIO SEGMENTEITTÄIN

1 000 €	1.1. - 30.6.2019	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 31.12.2018
Vesivoima	-1 057	-683	-3 272
Lämpövoima	-415	-2 879	-16 197
Ydinvoima	9 911	-11 763	-22 381
Muut	-5 337	-665	9 490
Yhteensä	3 102	-15 990	-32 360
Lopetetut toiminnot	-1 915	-922	2 611

VARAT SEGMENTEITTÄIN

1 000 €	1.1. - 30.6.2019	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 31.12.2018
Vesivoima	442 075	447 813	441 150
Lämpövoima	466 370	498 936	496 886
Ydinvoima	1 065 418	1 007 070	1 060 422
Muut	121 372	213 735	122 654
Eliminoinnit	-15 297	-12 798	-17 666
Yhteensä	2 079 938	2 154 756	2 103 446

VELAT SEGMENTEITTÄIN

1 000 €	1.1. - 30.6.2019	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 31.12.2018
Vesivoima	143 647	145 738	141 668
Lämpövoima	283 560	311 062	307 741
Ydinvoima	722 796	662 991	723 222
Muut	137 660	215 728	125 296
Muut pitkäaikaiset velat	11 811	4 373	6 293
Eliminoinnit	-15 297	-12 798	-17 666
Yhteensä	1 284 177	1 327 094	1 286 554

2 LIIKEVAIHTO

1 000 €	1.1. - 30.6.2019	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 31.12.2018
Tuotetun sähkön myynti	150 780	157 781	339 355
Tuotetun lämmön myynti	76 117	75 331	138 304
Ostetun sähkön myynti	6 137	17 759	28 230
Muu myynti	4 039	3 886	8 208
Yhteensä	237 073	254 757	514 096

Sähkön toimitus osakkaille (GWh)

Tuotettu sähkö	5 534	5 876	11 985
Tuotettu lämpö	1 844	2 562	3 958
Ostettu sähkö	149	342	532

3 AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS

1 000 €	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Kirjanpitoarvo kauden alussa	781 613	814 441	814 441
Poistot ja arvonalentumiset	-19 848	-19 601	-39 048
Poistot ja arvonalentumiset, lopetetut toiminnot	-181	-181	-362
Lisäykset	3 206	3 851	7 465
Vähennykset	-2 440	-767	-883
IFRS 16 lisäykset	10 926	0	0
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	773 276	797 743	781 613

4 KOROLLISET NETTOVELAT JA LIKVIDITEETTI

1 000 €	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Lyyhytaikaiset korolliset velat	267 926	145 500	114 533
Pitkäaikaiset korolliset velat	956 583	1 107 836	1 107 672
Korolliset velat	1 224 509	1 253 336	1 222 205
Rahavarat	63 457	137 602	59 598
Korollinen nettovelka	1 161 052	1 115 734	1 162 607
Likviditeetti, käyttämättömät sitovat luottolimiitit ja velkaohjelmat	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Rahavarat	63 457	137 602	59 598
Käyttämättömät sitovat luottolimiitit	300 000	300 000	
Yhteensä	363 457	437 602	59 598
Lisäksi:			
Käyttämätön osa yritystodistusohjelmasta	200 000	220 000	215 000

5 RAHOITUSINSTRUMENTIT

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia kauden aikana. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2018 konsernitilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

1 000 €	30.6.2019		30.6.2018		31.12.2018	
	Käypä arvo, netto	Nimellis-arvo	Käypä arvo, netto	Nimellis-arvo	Käypä arvo, netto	Nimellis-arvo
Koronvaihtosopimukset, ilman suojauslaskentaa	-11 811	247 000	-4 511	262 000	-6 304	262 000

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin sekä käyvän arvon hierarkia 30.6.2019

1 000 €	Käypä arvo tulosvaikutteisesti	Jaksotettu hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut rahoitusvarat	484		484	484			484
Lainasaamiset		409 153	409 153				
Muut saamiset		36 849	36 849				
	484	446 002	446 486				
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Rahavarat		63 457	63 457				
Myyntisaamiset ja muut saamiset		48 485	48 485				
Siirtosaamiset		21 621	21 621				
		133 563	133 563				
Yhteensä	484	579 565	580 049				
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Lainat yhteisyrityksiltä		195 433	195 433				
Lainat		536 636	536 636				
Joukkovelkakirjalaina		124 366	124 366		128 038		
Rahoitusleasingsopimukset		100 148	100 148				
Johdannaissopimukset	11 811		11 811	11 811		11 811	
	11 811	956 583	968 394				
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lainat ja yritystodistukset		174 407	174 407				
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat		42 781	42 781				
Rahoitusleasingsopimukset		93 519	93 519				
		310 707	310 707				
Yhteensä	11 811	1 267 290	1 279 101	12 295	128 038	11 811	484

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit luokitellaan tasoihin käyvän arvon määrittämiseen käytettävien arvostusmenetelmien syöttötietojen perusteella:

Taso 1: syöttötiedot ovat täysin samanlaisille varoille ja veloille toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja

Taso 2: syöttötiedot ovat muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, jotka ovat havainnoitavissa varoille tai veloille joko suoraan tai epäsuorasti

Taso 3: varoja tai velkoja koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot)

Tasolla 1 oleva korollinen velka on listattu joukkovelkakirjalaina. Muiden rahoitusinstrumenttien käyvät arvot eivät poikkea merkittävästi niiden kirjanpitoarvosta. Käypä arvo tulosvaikutteisesti-kategoriaan luokitellut Muut rahoitusvarat koostuvat listaamattomista osakkeista, joiden arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Raportointikaudella listattu joukkovelkakirjalaina siirrettiin tasolle 1 listaamisen alkamisen vuoksi.

6 TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYSLASKELMAT

Omavaraisuusaste	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Oma pääoma	795 761	827 662	816 892
Varat yhteensä	2 079 938	2 154 756	2 103 446
OMAVARAISUUSASTE, %	38 %	38 %	39 %

7 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat, 1 000 €

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketapahtumat ovat Pohjolan Voiman normaaliin liiketoimintaan kuuluvia tapahtumia.

	30.6.2019			
	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	2 892	111 418	462 222	202 284
UPM-Kymmene -konsernin yhtiöt	95 569	32 435	19 055	6 152

	30.6.2018			
	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	6 489	125 886	413 148	228 081
UPM-Kymmene -konsernin yhtiöt	99 977	34 890	17 468	8 638

	31.12.2018			
	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	8 999	260 210	461 126	210 855
UPM-Kymmene -konsernin yhtiöt	206 800	68 792	20 946	10 002

8 VASTUUSITOUKSET

1 000 €	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Omien velkojen vakuudeksi			
Pantatut talletukset	55	70	70
Muut vastuut	5 918	202 198	203 705
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta			
Takaukset	32	33	32
Ydinenergiain mukainen takaus	44 290	77 227	77 227
Yhteensä	50 295	279 528	281 034

Ydinenergiain mukainen takaus

Suomen ydinenergiain mukaan Pohjolan Voima Oyj:n 57,06 % omistamalla yhteisyrityksellä, Teollisuuden Voima Oyj:llä, on velvoite varautua olemassa olevien ydinjätteiden, mukaan lukien ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto, hoitamisen tuleviin kustannuksiin keräämällä varoja Valtion ydinjätehuoltorahastoon.

Ydinenergiain mukaisesti määräytyvästä vastuunmäärästä päättää valvontaviranomainen (Työ- ja elinkeinoministeriö, TEM). Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät Teollisuuden Voima Oyj:n osakkaiden antamat omavelkaiset takaukset kattavat ydinjätehuoltovastuun kattamattoman osuuden lisäksi vastuun ydinjätehuollon mahdollisista ennalta arvaamattomista menoista ydinenergiain mukaisesti. Pohjolan Voiman antama omavelkainen takaus on 44,3 (30.6.2018: 77,2; 31.12.2018: 77,2) miljoonaa euroa.

Investointisitoumukset

Yhteisyritykset

Pohjolan Voima Oyj on sitoutunut Teollisuuden Voiman OL3 EPR-ydinvoimalaitosyksikön investointiin 432,0 miljoonan euron sijoituksella vuosina 2004 - 2019 ja 108,0 miljoonan euron osakaslainalla, ja enintään 451,4 miljoonan euron lisäosakaslainalla. 30.6.2019 mennessä Pohjolan Voima Oyj on suorittanut sitoumuksistaan 841 (30.6.2018:780,6; 31.12.2018: 841) miljoonaa euroa. Sijoitukset perustuvat OL3 EPR:n rahoitussuunnitelmaan, jonka mukaan investoinnin edellyttämää omaa pääomaa kerrytetään projektin etenemisen mukaisesti.

9 KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Katsauskauden jälkeen 17.7.2019 Pohjolan Voima Oyj tiedotti TVO:n saaneen laitostoi-mittaja Areva-Siemens -konsortiolta päivitetyn projektiaikataulun OL3 EPR -laitosyksikön käyttöönotosta. Laitostoimittajan mukaan polttoaine ladataan reaktoriin tammikuussa 2020, laitosyksikkö liitetään ensimmäistä kertaa valtakunnan verkkoon huhtikuussa 2020 ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa heinäkuussa 2020.